

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ
ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**«Професійний розвиток вихователів
гуртожитків закладів професійної освіти
в умовах модернізації освітнього
середовища»**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**Юлія ГРИБОВСЬКА
Лілія ХМАРНА**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ
ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

*«Професійний розвиток вихователів гуртожитків
закладів професійної освіти в умовах
модернізації освітнього середовища»*

**Напрямок: педагогічні працівники закладів освіти
галузь знань А Освіта**

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 3 від «26» лютого 2026 року)

Автори-розробники:

ГРИБОВСЬКА Юлія Миколаївна – завідувачка кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидатка економічних наук, доцентка;
ХМАРНА Лілія Віталіївна – доцентка кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, докторка філософії.

Рецензенти, ключові стейкхолдери:

ГЕРАСИМЕНКО Юлія Сергіївна – завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, докторка економічних наук, професорка;

МАСЛІЧ Світлана Володимирівна – заступниця директора з навчально-методичної роботи Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг», кандидатка педагогічних наук, доцентка

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах модернізації освітнього середовища» / Автори-розробники: Ю.М. Грибовська, Л.В. Хмарна. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2026. 72 с.

У контексті модернізації системи професійної освіти України, розвитку компетентнісного підходу та інтеграції до європейського освітнього простору актуалізується потреба у підвищенні рівня професійної підготовки педагогічних працівників, зокрема вихователів гуртожитків закладів професійної освіти. Їхня діяльність спрямована на створення безпечного та виховного освітнього середовища, організацію соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти, формування їхніх громадянських, моральних і професійних якостей.

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах модернізації освітнього середовища» є розвиток інтегральної, загальних і фахових компетентностей вихователів гуртожитків закладів професійної освіти, що забезпечують ефективну організацію виховної діяльності, соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти, створення безпечного освітнього середовища та підвищення результативності професійної діяльності.

Програма передбачає опанування комплексу освітніх компонентів, зокрема змістових і варіативних модулів, спрямованих на формування сучасних підходів до організації виховної роботи в гуртожитках, розвиток комунікативних, соціально-педагогічних та організаційно-управлінських компетентностей, а також удосконалення навичок взаємодії з учасниками освітнього процесу. Реалізація програми сприяє підвищенню якості виховної роботи у закладах професійної освіти та забезпечує умови для безперервного професійного розвитку педагогічних працівників.

Освітньо-професійна програма орієнтована на вихователів гуртожитків закладів професійної освіти, а також педагогічних працівників, діяльність яких пов'язана з організацією виховної та соціально-педагогічної роботи зі здобувачами освіти.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ	6
I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	8
1.1. Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації.....	8
1.2. Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти.....	11
1.3. Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми	13
1.4. Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма.....	15
1.5. Професійні вимоги до посади вихователя гуртожитку закладу професійної освіти в умовах освітніх викликів.....	16
II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	17
2.1. Гарант освітньо-професійної програми.....	17
2.2. Мова викладання.....	17
2.3. Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання.....	18
2.4. Оприлюднення.....	19
III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	20
3.1. Обсяг освітньо-професійної програми.....	20
3.2. Рівень освітньо-професійної програми	20
3.3. Мета та основні завдання освітньо-професійної програми	21
3.4. Характеристика освітньо-професійної програми	23
3.4.1. Функціональна спрямованість.....	23
3.4.2. Фокус програми.....	23
3.4.3. Орієнтація програми.....	23
3.4.4. Особливості програми.....	23
3.4.5. Цільова група.....	24
3.4.6. Модель, форма і графік реалізації програми.....	24
3.4.7. Строк дії програми.....	24
3.4.8. Місце реалізації програми.....	25
3.4.9. Кількість слухачів у групі.....	25
3.4.10. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-професійною програмою.....	25
3.4.11. Вимоги до викладачів.....	25
3.4.12. Вартість / безоплатність освітньої послуги.....	25
3.4.13. Навчання та викладання за освітньо-професійною програмою.....	25
3.4.14. Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної	

програми.....	26
3.4.15. Документ, що видається за результатами навчання на курсах підвищення кваліфікації.....	28
IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	29
4.1. Продовження навчання.....	29
4.2. Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період.....	29
V. СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ.....	33
5.1. Підходи до викладання і навчання.....	33
5.2. Система оцінювання.....	33
5.3. Контрольні заходи. Види контролю.....	34
VI. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	35
6.1. Ключові компетентності.....	35
6.2. Загальні компетентності.....	40
6.3. Загальнопрофесійні компетентності.....	41
6.4. Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності.....	44
VII. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	49
VIII. ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	50
8.1. Навчальні модулі освітньо-професійної програми.....	50
8.2. Варіативний складник (вибіркові спецкурси).....	59
IX. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ	62
X. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ	65
XI. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ

В умовах інноваційних соціокультурних викликів суспільство і держава формують запит на створення принципово нового виховного та безпекового середовища в гуртожитках системи професійної освіти. Трансформація життєвого простору гуртожитку ЗПО, яка є невід'ємною складовою європейської інтеграції та освітніх реформ вимагає формування соціально адаптованих робітничих кадрів для повоєнного відновлення України. Із цією метою розпочато розроблення нових підходів до виховної роботи; запроваджено інноваційні форми соціалізації учнівської молоді; поширюється практика співпраці вихователів гуртожитків з місцевими громадами, благодійними фондами та психологічними службами для створення безпечного та підтримувального простору.

Основою сучасної професійної освіти має бути підготовка кадрів для роботи в майбутньому, що неможливо без формування стійких soft skills у життєвому просторі гуртожитку. Прогнозування затребуваних компетентностей вимагає від вихователя розуміння змін у запитах молоді та ринку праці. При цьому особливого значення набуває розроблення механізму психосоціальної підтримки здобувачів, яка б враховувала виклики цифровізації та інформаційних загроз; розвиток комунікативних навичок та навичок самоорганізації у побуті; надання допомоги учнівській молоді, зокрема внутрішньо переміщеним особам, у інтеграції в нове середовище.

Тому необхідні міцна інституційна основа для зв'язків між виховною службою гуртожитку та іншими підрозділами ЗПО для створення синергії освіти і практичного життєвого досвіду, що враховує нові освітні тренди та потреби національного ринку праці в емоційно стійких робочих кадрах.

Ефективність цих змін залежить від своєчасного вивчення попиту на нові соціально-особистісні компетентності кваліфікованих працівників, інноваційного організаційно-методичного забезпечення виховного процесу в гуртожитках, синергії педагогічної майстерності вихователя та сучасних цифрових інструментів.

Пріоритетність удосконалення системи підвищення кваліфікації сучасних вихователів підтверджена необхідністю реалізації зобов'язань, взятих державою щодо підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію Україна-ЄС, що передбачають створення гідних та безпечних умов проживання та розвитку здобувачів освіти.

Удосконалення змісту виховної роботи в гуртожитку, упровадження методик педагогіки партнерства на засадах компетентнісного підходу та дієвих

форм професійного навчання, є ключовим завданням, що стоїть сьогодні перед вихователями закладів професійної освіти. Вихователь гуртожитку закладу професійної освіти відіграє ключову роль у вирішенні завдань національно-патріотичного та цивільного захисту у виховній роботі зі здобувачами професійної освіти. Професійний розвиток вихователя гуртожитку закладу професійної освіти є необхідною умовою досягнення безпекової та мотиваційної якості виховного процесу в мінливих умовах сьогодення, зберігаючи баланс між гнучкістю і стабільністю, творчістю та результативністю. Тому уміння здійснювати позитивний виховний вплив та встановлювати психологічний контакт зі здобувачами професійної освіти є особливо актуальними та затребуваними для категорії вихователів гуртожитків закладів професійної освіти.

Перед закладами професійної освіти стоять нові завдання щодо підвищення кваліфікації їх вихователів гуртожитків відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, загальні та фахові компетентності. Важливим є розроблення моделі безперервного професійного розвитку вихователів гуртожитків ЗПО шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти відповідно до викликів та трансформацій вітчизняного соціокультурного простору.

Метою підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти є: забезпечення розвитку їх ціннісного ставлення до виховної діяльності в умовах соціальних та освітніх змін; поглиблення й розширення знань з теорії і практики сучасної виховної роботи, конфліктології, медіації, фасилітації, медіаграмотності, цифрової безпеки, що забезпечують якісні зміни в організації виховної діяльності та життєвого простору гуртожитку ЗПО; удосконалення вмінь із створення безпечного виховного середовища та ефективної організації виховної роботи відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектору розвитку; забезпечення розвитку їх загальних і професійних компетентностей; активізація психологічної готовності до роботи з кризовими ситуаціями.

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1.1. Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації

Освітньо-професійна програма (далі – Програма) підвищення кваліфікації є нормативним документом для організації освітнього процесу для категорії слухачів «Вихователі гуртожитків закладів професійної освіти» за напрямом А Освіта, який розроблено на засадах компетентнісного, андрагогічного, особистісно-зорієнтованого, акмеологічного, системного підходів та сучасних модульних технологій.

Програма містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, варіативних модулів (спецкурсів) тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання у формі розвинутих ключових, загальнопрофесійних, фахових компетентностей для навчання впродовж життя. Після успішного опанування програми педагогами розвиваються або вдосконалюються необхідні для якісного виконання соціально-педагогічних та виховних завдань і функцій компетентності.

Освітньо-професійна програма передбачає досягнення результатів навчання у формі розвинутих та/або вдосконалених ключових, загальних та фахових компетентностей, визначених Європейською рамкою кваліфікацій, Рамковою програмою оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, що схвалена Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу.

Підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти за освітньо-професійною програмою спрямовано на:

- підготовку кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівців на засадах компетентнісного підходу, які здобули освітні та професійні компетентності відповідно до їхніх інтересів, здібностей, потреб безпекового та цифрового середовища гуртожитку, із залученням до освітнього процесу висококваліфікованих працівників професійної освіти, шляхом партнерства з соціальними та психологічними службами;
- синергію науки, технологій медіації, фасилітації, медіаграмотності, педагогічної практики та кризової психології;
- безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців за індивідуальною освітньою траєкторією відповідно до потреб, особливостей і можливостей замовників освітніх послуг, що дає

змогу фахівцю підтримувати високі стандарти виховної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності;

- створення людиноцентрованого освітнього середовища за різними моделями і формами навчання, за якого замовник освітніх послуг виступає суб'єктом із власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, який спроможний бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу;
- підвищення якості та ефективності навчання шляхом застосування сучасних освітніх та інформаційно-комунікаційних технологій.

Навчання за освітньо-професійною програмою дозволяє забезпечити:

- доступність та інклюзивність виховного простору гуртожитку;
- гнучкість навчання з урахуванням професійних запитів, потреб, індивідуальних можливостей;
- упровадження інноваційних моделей виховання та соціалізації;
- навчання замовників освітніх послуг за індивідуальною освітньою траєкторією;
- забезпечення постійного моніторингу якості освіти та якості надання освітніх послуг на курсах підвищення кваліфікації та міжкурсовий період;
- зміну мотиваційної готовності й здатності вихователів гуртожитків закладів професійної освіти до безперервного професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії Інституту. Цілі програми і програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів (документи що підтверджують залучення стейкхолдерів – угоди (меморандуми) про співпрацю, протоколи засідань кафедр, Вченої ради БНПО, Ради з якості освіти тощо), урахуванням тенденцій соціокультурного розвитку, галузевого і регіонального контексту, а також досвіду аналогічних програм.

Освітньо-професійна програма для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти встановлює:

- профілі ключових та фахових компетентностей слухачів;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації слухачів на засадах компетентнісного, андрагогічного, акмеологічного, діяльнісного, людиноцентрованого, системного тощо підходів;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання (компетентностях), досягнення яких передбачає оновлення, удосконалення, розвиток системи цінностей, психологічної стійкості, практичних умінь і навичок виховної роботи та системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 5 кваліфікаційним рівнем

вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);

- вимоги до вибіркового складника підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за різними моделями і формами навчання;
- види контролю якості освітнього процесу.

Роботодавці і ключові стейкхолдери залучені до процесу періодичного перегляду освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Освітньо-професійна програма «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах реформування професійної освіти» є основою для розробки та коригування робочих навчальних планів і освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах реформування професійної освіти» використовується в процесі: внутрішнього і зовнішнього контролю якості підвищення кваліфікації; розроблення й коригування навчальних і робочих навчальних планів та програм; визначення профілів професійних компетентностей вихователя; розроблення засобів оцінювання (ідентифікація компетентностей та вимірювання результатів навчання) слухачів.

Підвищення кваліфікації за напрямом А Освіта категорії «Вихователі гуртожитків закладів професійної освіти» передбачає безперервний професійний розвиток слухачів на підставі соціальних запитів та державних вимог на основі їх базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистих інтересів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах реформування професійної освіти» впроваджена в освітній процес Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО) та може бути рекомендована для використання закладами післядипломної освіти України, закладами, які надають освітні послуги в галузі післядипломної освіти; закладами вищої освіти III–IV рівнів акредитації всіх форм власності, які забезпечують підвищення кваліфікації за напрямом «Вихователі гуртожитків закладів професійної освіти».

1.2. Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації є нормативним документом для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації слухачів категорії «Вихователі гуртожитків закладів професійної освіти» за напрямом А Освіта, який розроблено на засадах компетентнісного, андрагогічного, особистісно-зорієнтованого, акмеологічного, системного тощо підходів, сучасних модульних технологій.

Освітньо-професійна програма визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання на курсах підвищення кваліфікації слухачів за темою: «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах реформування», основні вимоги до розвитку та вдосконалення їхніх ключових, загальних та фахових компетентностей у сфері виховної та соціально-педагогічної діяльності.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації враховує міжнародні ініціативи та стратегії, зокрема, «Визначення та вибір ключових компетенцій» (DeSeCo) (2005 р.), Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» (2015 р.) (Ціль 4: Забезпечення всеохоплюючої і якісної освіти та створення безпечного та ненасильницького освітнього середовища) (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), Програму ЄС для підтримки реформи професійної освіти в Україні «EU4Skills: «Кращі навички для сучасної України», «Огляд майбутнього професійної освіти і тренінгу» Європейського центру з розвитку професійної освіти ЄС (2018 р.), «Середньострокова стратегія ЮНЕСКО – UNEVOC на 2021-2023 рр.» для системи технічної і професійної освіти і тренінгу (2020 р.), аналітична доповідь ОЕСР «Педагоги і лідери у професійній освіті і тренінгу» (2021 р.), «Розвиток навичок в умовах глобальних викликів: підрахунок початкових відповідей у технічній та професійній освіті та тренінгу» (спільний проєкт Міжнародної організації праці, ЮНЕСКО та Світового банку – 2021 р.)

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до чинної нормативно-правової бази, що регулює професійну діяльність педагогічних працівників та вихователів гуртожитків закладу, зокрема: Національна рамка кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 р.), Закони України «Про вищу освіту» (остання редакція – 2025 р.), «Про професійну освіту» (остання редакція – 2025 р.); «Концепція державної цільової програми розвитку

професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки» (2021 р.); «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (2019 р., зі змінами від 2025 року), «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні НАПН України» (2021 р.), постанову Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 № 956 «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту», Постанова кабінету міністрів України від 20 червня 2018 р. № 498 «Про затвердження примірною положення про користування гуртожитками», розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 419 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року», наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.12.2022 за № 1649/38985, наказ Міністерства освіти і науки від 16.07.2018 № 77 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552, Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800), «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р), Стандарти професійної освіти, інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

Освітньо-професійна програма «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти в умовах реформування професійної освіти» регламентується локальними документами БІНПО, зокрема: «Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2025–2027 роки», «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про впровадження європейської кредитно-трансферної

системи та її ключових документів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» тощо.

1.3. Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегрує основні методологічні підходи і принципи освіти дорослих.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *сприяння сталому розвитку* суспільства шляхом підготовки компетентних педагогічних кадрів та створення умов для освіти впродовж життя;

- *людиноцентрованого навчання*, за якого освітній процес побудований з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей, професійних потреб, сензитивних періодів розвитку особистості;

- *безперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для підвищення особистого потенціалу, вдосконалення рівня володіння фасилітаційними технологіями в контексті соціальної інтеграції учнівської молоді, розширення можливостей працевлаштування та активного громадянства шляхом формального, неформального та інформального навчання;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможлиблює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований, безперервний професійний розвиток вихователя гуртожитку ЗПО;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможлиблює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється безпечний виховний простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий

рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання вихователем гуртожитку ЗПО професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому освітній процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації освітнього процесу шляхом опанування освітньо-професійної програми на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухачі курсів підвищення кваліфікації послідовно й виражено засвоює освітній матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (змістовими модулями і підмодулями), результати яких є підставою для визначення результативності і якості освіти;

- *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробленні змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням соціокультурних трансформацій та вимог до створення безпечного цифрового середовища в гуртожитку;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможлиблює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток вихователя гуртожитку ЗПО відповідно до інноваційних суспільних і освітніх викликів, європейських і державних стандартів;

- *академічної доброчесності* як сукупності етичних принципів та визначених Законом України «Про вищу освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

- *академічної мобільності* – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі професійної освіти на території України чи поза її межами;

- *академічної свободи* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах науково-методичного менеджменту;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого слухачі курсів підвищення кваліфікації моделюють й організують саморозвиток і самонавчання, обирають форми самостійної (підготовка до семінарських занять, лекцій тощо) та індивідуальної роботи;

- *індивідуалізації і диференціації* – принцип уможливорює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, можливостей, здібностей, індивідуального стилю виховної діяльності замовників освітніх послуг;

- *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, фасилітаційних, медіаосвітніх, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає у безперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей і функцій;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійної акмединаміки на всіх етапах безперервного розвитку впродовж життя.

1.4. Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма

Освітня послуга – це комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання (Стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Передбачено навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо). Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи педагогічних працівників; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою; за змішаною формою навчання.

Поширеними формами освітніх послуг у міжкурсовий період є *консалтинг* (від англ. *consulting* – консультивання), що передбачає аналіз, обґрунтування перспектив використання освітніх інновацій з урахуванням предметної галузі і запитів суб'єкта; *супервізія*, що дозволяє стимулювати до професійного розвитку впродовж життя, опанувати професійно-педагогічну

діяльність на рівні суспільних та освітніх викликів із вибором змісту, форм, терміну, параметрів навчання.

Матеріальні освітні послуги на паперовому, електронному та інших носіях у вигляді науково-методичної продукції, зокрема програм, проєктів, методичних рекомендацій, електронних посібників, індивідуального професійно-педагогічного досвіду тощо.

1.5. Професійні вимоги до посади вихователя гуртожитку закладу професійної освіти в умовах освітніх викликів

Професійні вимоги до вихователя гуртожитку закладу професійної освіти визначаються посадовими інструкціями.

Основні функції:

- виховна робота та модерування соціального простору;
- комплексний супровід, контроль та нагляд за здобувачами під час їх перебування у гуртожитку;
- соціально-психологічна підтримка та кризовий супровід;
- планування та організація виховної та корекційно-розвивальної діяльності на основі вивчення індивідуальних особливостей здобувачів;
- організація і проведення позаурочної навчальної роботи в гуртожитку;
- забезпечення безпечних умов проживання в офлайн та онлайн середовищах екосистеми гуртожитку;
- формування учнівського самоврядування.

Посадові обов'язки:

- формування в здобувачів освіти культури поведінки та спілкування, відповідальності, дисципліни, поваги до інших,
- організація виховних заходів, профілактика правопорушень, булінгу, кібербулінгу, деструктивних залежностей та інформаційного перевантаження;
- контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку гуртожитку, санітарним станом кімнат, відвідуванням занять;
- забезпечення техніки безпеки, протипожежних вимог та алгоритмів дій у разі повітряних тривог чи інших надзвичайних ситуацій;
- фасилітативна підтримка здобувачів освіти у процесі адаптації до реалій проживання в гуртожитку,
- сприяння формуванню моральних якостей громадянина, відповідального ставлення до навчання, праці та поваги до прав людини;
- проведення роботи з профілактики відхилень у поведінці, позбавлення

Від шкідливих звичок;

- дотримання у взаємовідносинах зі здобувачами їх прав і свобод;
- виявлення проблем у поведінці чи навчанні здобувачів освіти,
- співпраця з практичним психологом та соціальним педагогом,
- соціально-педагогічний супровід дітей-сиріт, осіб з числа ВПО та інших соціально вразливих категорій;
- ведення необхідної документації;
- організація чергування по гуртожитку,
- участь у засіданнях педагогічної ради,
- взаємодія з батьками здобувачів освіти, зокрема в цифрових спільнотах;
- інформування адміністрації про порушення або надзвичайні випадки;
- підтримка ради гуртожитку, залучення здобувачів освіти до організації заходів, розвиток їх лідерських якостей, ініціативності та навичок критичного сприйняття інформації.

II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

2.1. Гарант освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми – *СИДОРЕНКО Вікторія Вікторівна*, докторка педагогічних наук, професорка, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, директорка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.

2.2. Мова викладання

Навчання за освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти здійснюється *державною мовою*.

Засади мовної політики в освітньому процесі в закладах професійної освіти визначаються Конституцією України (Стаття 10), Законом України «Про освіту» (Стаття 7 «Мова освіти»), Закон України «Про вищу освіту» (Стаття 48 «Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти»), Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Стаття 21), Рекомендаціями Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, Рекомендацій та висновків уповноваженого із захисту державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Розділ «Освіта і наука») тощо.

2.3. Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання

Інститут забезпечує відкритість і доступність інформації про кожен програму підвищення кваліфікації для педагогічних працівників закладів професійної шляхом її оприлюднення на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/> рубрики «Слухачам курсів підвищення кваліфікації, Внутрішні нормативні документи»).

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації може вважатися виконаною, коли її цілі досягнуто вчасно, тобто коли слухачі курсів підвищення кваліфікації досягають визначених програмою результатів навчання, накопичують необхідні кредити.

Для оцінювання ефективності освітньо-професійної програми (зокрема результатів навчання, навчального навантаження та методів оцінювання) використовується низка заходів:

- освітні компоненти виражаються через відповідні результати навчання, а чітка інформація щодо їх рівня, кредитів, реалізації та оцінювання є доступною;

- навчання може бути завершене впродовж офіційно визначеного часу;

- вхідний, проміжний та фінішний моніторинг відстежує будь-які зміни в структурі освітніх досягнень та отриманих результатів;

- слухачам курсів підвищення кваліфікації надається детальна інформація та поради, завдяки чому вони можуть дотримуватись послідовності виконання освітньо-професійної програми, використовувати можливості гнучких навчальних траєкторій і вибирати освітні компоненти відповідного рівня для своєї кваліфікації;

- слухачів курсів підвищення кваліфікації повідомляють про їхні результати.

2.4. Оприлюднення

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації Інститут оприлюднює їх перелік на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/>).

Перелік містить таку інформацію:

- Прізвище та ініціали педагога, який пройшов підвищення кваліфікацію.
- Форму, вид, тему (напрямок, найменування) та його обсяг (тривалість) у годинах або ЄКТС-кредитах.

- Дату видачі та обліковий запис документа (свідоцтва встановленого зразка) про підвищення кваліфікації.

III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Обсяг освітньо-професійної програми

Підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти може здійснюватися за різними моделями (одноетапна, двохетапна, триетапна) і формами навчання (*очно-дистанційна, дистанційно-очна, заочна*).

Загальна тривалість навчання складає – 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3.2. Рівень освітньо-професійної програми

Рівень освітньо-професійної програми визначається відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту», вимог 7 кваліфікаційних рівнів вищої освіти Національної рамки кваліфікацій.

За результатами опанування освітньо-професійної програми вихователі гуртожитків закладів професійної освіти мають удосконалити та розвинути ключові, загальні та фахові компетентності за трудовою дією (групою трудових дій).

За результатами опанування освітньо-професійної програми вихователі гуртожитків закладів професійної освіти мають удосконалити та розвинути загальні компетентності: громадянську, соціальну, культурну, когнітивну та підприємницьку.

Також освітньо-професійна програма спрямована на розвиток професійних компетентностей вихователя гуртожитку ЗПО: виховної, соціально-психологічної, медіаосвітньої, фахової (спеціальної), безпеково-профілактичної, діагностико-моніторингової, організаційно-комунікативної.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341) інтегральна компетентність для осіб, що, згідно чинного законодавства, мають право займати посаду вихователя гуртожитку закладу професійної освіти визначена на 5 рівні:

Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Концептуальні наукові та практичні знання,	Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на	Донесення до фахівців і нефахівців інформації,	Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами, спроможність нести

критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
--	--	--	--

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації – *свідоцтво про підвищення кваліфікації*.

3.3. Мета та основні завдання освітньо-професійної програми

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток вихователів гуртожитків закладу професійної освіти в умовах реформування професійної освіти» є розвиток інтегральної, ключових, загальних і фахових компетентностей вихователів гуртожитків закладів професійної освіти, що забезпечують результативність їхньої професійної діяльності, сприяють безперервному професійному та особистому розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію низки завдань:

- розвиток професійної компетентності, що передбачає досконале володіння інструментарієм, прийомами і продуктивними технологіями реалізації функціональних обов'язків у життєвому просторі гуртожитку;
- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, безпекових, соціокультурних, андрагогічних, методичних, психологічних, цифрових та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;
- розвиток інтегральної, ключових, загальних, спеціальних або фахових

компетентностей шляхом удосконалення умінь щодо проектування, організації та здійснення виховної роботи в ЗПО;

- ознайомлення із перспективними інноваційними методами організації та здійснення ефективної виховної роботи зі здобувачами професійної освіти в офлайн та онлайн середовищах;

- оновлення знань щодо міжнародного та національного законодавчого й нормативно-правового забезпечення діяльності закладів професійної освіти, законодавства про вимоги безпеки життєдіяльності, нормативного забезпечення виховної роботи закладів професійної освіти;

- розвиток умінь щодо впровадження інноваційних форм і методів виховної роботи зі здобувачами професійної освіти;

- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного соціально-психологічного клімату в колективі здобувачів освіти та запобігання кібербулінгу;

- формування лідерських якостей, спрямованих на якісне підвищення організаційної культури колективу здобувачів освіти, вироблення оптимальних рішень складних проблем, що сприяє підготовці всебічно гармонійної особистості;

- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти;

- ознайомлення з основними завданнями, новітніми кваліфікаційними вимогами до вихователів гуртожитків ЗПО та організації виховної роботи в закладі професійної освіти;

- розвиток фахової компетентності шляхом опанування сучасних технологій виховної роботи, методик загальної та професійної педагогіки, психології, кризової психології та педагогіки партнерства;

- ознайомлення із формами модерації, супервізії, коучингу вихователів гуртожитків ЗПО щодо організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання;

- ознайомлення з інноваційними методами безпеки життєдіяльності, необхідними для створення безпечного середовища у гуртожитку ЗПО;

- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного психологічного клімату у колективі здобувачів освіти;

- ознайомлення з техніками медіації та фасилітації в колективі здобувачів освіти тощо.

Напрями: основи андрагогіки; технології вихованої роботи в ЗПО; безпека життєдіяльності; моніторинг якості виховної роботи зі здобувачами професійної освіти; розвиток професійно-педагогічної, комунікаційної,

інклюзивної, управлінської тощо компетентностей.

Програма підвищення кваліфікації використовується в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для категорії слухачів – вихователі гуртожитків закладів професійної освіти;
- визначення профілів професійних (фахових) компетентностей;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення освітньо-професійних програм.

Результатом підвищення кваліфікації вихователів гуртожитків закладів професійної освіти є підготовка компетентних, національно свідомих та мобільних фахівців, які здатні трансформувати життєвий простір гуртожитку в безпечне середовище для всебічного розвитку майбутнього кваліфікованого робітника, готові забезпечувати психологічну стійкість та соціальну згуртованість учнівської молоді в умовах війни та повоєнного відновлення, спроможні виступати модераторами соціальної єдності та творцями виховного співтовариства через реалізацію проєктів, що забезпечують успішну соціалізацію учнів ЗПО згідно з європейськими стандартами якості та вимогами сучасного ринку праці.

3.4. Характеристика освітньо-професійної програми

3.4.1 Функціональна спрямованість	Професійний та особистісний розвиток вихователів гуртожитків закладів професійної освіти відповідно до державної політики в галузі професійної освіти та забезпечення її якості на компетентнісній основі
3.4.2 Фокус програми	Модернізація виховного простору системи професійної освіти відповідно до сучасних і перспективних потреб особистості та суспільства, міжнародних стандартів і практик для забезпечення реалізації права громадян на якісну та доступну професійну освіту, створення умов для формування і розвитку актуальних фахових компетентностей вихователя, що необхідні для її успішної професійної діяльності та самореалізації.
3.4.3 Орієнтація Програми	Програма орієнтована на встановлення (підвищення, підтвердження) кваліфікації вихователів гуртожитків ЗПО, а саме: <ul style="list-style-type: none"> • оновлення та розширення знань, формування вмінь та навичок, професійних компетентностей в сфері виховної роботи.
3.4.4 Особливості програми	Програма складається із п'яти модулів, та реалізується в три етапи за дистанційною / очно-дистанційною / заочною формою навчання,

передбачає самостійне оволодіння частиною матеріалу на дистанційному (заочному) етапі навчання; оптимальне співвідношення форм навчального навантаження (аудиторних годин, дистанційного навчання в синхронному режимі, самостійної роботи тощо, визначається запитами замовника та специфікою цільової аудиторії). Навчальні модулі містять відповідні теми, що мають теоретичні та практичні навчальні матеріали й об'єднані за ознакою відповідності змісту навчальній меті та завданням модуля.

Кінцевий результат підвищення кваліфікації – умотивовані активні здобувачі кваліфікацій, які прагнуть безперервного професійного розвитку, самореалізації і кар'єрного зростання:

- цілісна особистість (усебічно розвинена, здатна до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, розвитку професійної кар'єри, підприємництва та самозайнятості);

- фахівець (конкурентоздатна та мобільна на ринку праці особистість, яка набуває ключових, професійних і загальнопрофесійних компетентностей відповідно до її інтересів, здібностей, можливостей, потреб економіки та суспільства);

- відповідальний громадянин (успішна особистість з активною громадянською позицією, морально-етичними якостями, відповідальна за результати власної діяльності задля сталого розвитку держави та суспільства).

Для безперервного професійного вдосконалення вихователів програмою передбачено тісну інтеграцію теоретичних знань із щоденною виховною практикою в умовах гуртожитку. Такий підхід дозволяє трансформувати робоче місце вихователя на живе навчальне середовище, де здобутий практичний досвід, результати самоосвіти та участі у професійних спільнотах визнаються як складник підвищення кваліфікації. це забезпечує єдність вимог до професійного зростання педагога та ефективну адаптацію виховних стратегій до актуальних запитів молоді, зокрема в питаннях цифрової безпеки та психологічної підтримки.

3.4.5 Цільова група	Освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації є вихователі гуртожитків закладів
---------------------	---

	професійної освіти.
3.4.6 Модель, форма і графік реалізації програми	<p>Модель (одноетапна, двоетапна, триетапна) і форма (дистанційна, заочна, очно-дистанційна) підвищення кваліфікації визначаються замовником освітніх послуг за погодженням з дирекцією БІНПО.</p> <p>План-графік реалізації освітньої програми навчання вихователів гуртожитків ЗПО на курсах підвищення кваліфікації затверджується Вченою радою БІНПО.</p>
3.4.7 Строки дії програми	Програма чинна 3 роки (2026 – 2028 рр.).
3.4.8 Місце реалізації Програми	Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи замовників освітніх послуг; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором (угодою, меморандумом); за змішаною формою навчання; комбіновано.
3.4.9 Кількість слухачів у групі	25-35 осіб.
3.4.10 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-професійною програмою	Особи, які мають документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК).
3.4.11 Вимоги до викладачів	<p>Освітньо-професійну програму реалізують науково-педагогічні працівники Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, які мають стаж науково-педагогічної роботи за відповідним профілем.</p> <p>Основну категорію викладачів під час реалізації Програми складають особи, які мають науковий ступінь, вчене звання. За необхідності до проведення практичних занять залучаються викладачі, які мають необхідний практичний досвід, роботодавці та ключові стейкхолдери.</p>
3.4.12 Вартість/безоплатність освітньої послуги	Надання освітніх послуг здійснюється за державні кошти та/або на платній основі за кошти фізичних та юридичних осіб. Розрахунок вартості освітньої послуги регламентується «Положенням про порядок надання платних послуг, які можуть надаватися у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».
3.4.13 Навчання і викладання за освітньо-професійною	Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, відповідають

<p>програмою</p>	<p>вимогам компетентнісного, людиноцентрованого, андрагогічного, системного підходів та принципам академічної свободи.</p> <p>Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.</p> <p>Інститут забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до мети, основних завдань програми.</p> <p>Науково-педагогічні працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних освітніх практик.</p> <p>Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією освітньої діяльності Інституту.</p> <p>Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Інститут залучає роботодавців і ключових стейкхолдерів до організації освітнього процесу, моніторингу якості надання освітніх послуг.</p> <p>Замовники освітніх послуг безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Побаження, пропозиції, зауваги замовників освітніх послуг беруться до уваги під час перегляду освітньої програми (протоколи засідань кафедр, Ради з якості освітньої діяльності, Вченої ради БІНПО тощо).</p>
<p>3.4.14 Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної програми</p>	<p><i>Науково-методичне забезпечення Програми</i> включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стандарти професійної та вищої освіти; - навчальні плани; - робочі навчальні плани; - робочі навчальні програми з усіх модулів (тем, спецкурсів); - цифрові навчально-методичні комплекси; - друковані та електронні джерела з проблематики професійно-педагогічної діяльності ЗПО; - матеріали інтерактивних лекцій, семінарських занять; - списки рекомендованих джерел; - індивідуальні завдання для самостійної роботи

слухачів;

- завдання для самоконтролю;
- методичні матеріали з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання випускних робіт;
- інші науково-методичні матеріали, які визначає кафедра та науково-педагогічні працівники тощо.

Зокрема, *дистанційного навчання*:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-цифрових технологій дистанційного навчання;

- електронні навчальні курси за тематикою навчальних модулів;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану.

Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- електронні бібліотеки чи посилання на них;

- інші ресурси навчального призначення.

<p>3.4.15 Документ, що видається за результатами навчання на курсах підвищення кваліфікації</p>	<p>Видається за результатами ПК. Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку визначено Інститутом. Документ містить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повне найменування суб'єкта; • тему (напряму, найменування), обсяг у годинах та/або кредитах ЄКТС; • ПІБ особи, яка підвищила кваліфікацію; • опис досягнутих результатів навчання; • дату видачі та обліковий запис документа; • найменування посади, прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені Інституту.
---	---

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

<p>4.1 Продовження навчання</p>	<p>Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь, навичок у системі неформальної та інформальної освіти. Співпраця в міжкурсовий період зумовлюється можливістю укладання Угоди (договору, меморандуму) про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і суб'єктом підвищення кваліфікації та надання подальшої підтримки / супроводу засобами консультацій, супервізії, модерації, коучингу, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (науково-методичних) заходах, що організовуються планово і позапланово Інститутом.</p>
<p>4.2 Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період</p>	<p>Форми науково-методичного супроводу в міжкурсовий період визначаються Угодами (договорами, меморандумами) про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і замовником/замовниками освітніх послуг та надання подальшої підтримки / супроводу шляхом консультацій, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (методичних, науково-методичних) заходах, що організовуються Інститутом.</p> <p>Напрямами науково-методичного супроводу професійного розвитку фахівців в їх різноманітності й варіативності, адресній спрямованості є такі:</p> <p><i>Дорадницький напрям науково-методичного супроводу</i> – це надання кваліфікованої поради, допомоги, роз'яснення, інформаційної підтримки щодо вирішення професійних завдань, подолання професійних утруднень тощо. Консультативні послуги надаються замовникам (споживачам) у вигляді інформаційного, науково-методичного продукту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>консультування слухачів</i> в питаннях виховної роботи зі здобувачами освіти; моніторингу якості виховної роботи; атестації (сертифікації) та підвищення кваліфікації; узагальнення, поширення і трансляції професійно-педагогічного досвіду, кращих практик виховної роботи; виявлення професійних труднощів, конкретизація

перспективних аспектів у професійно-педагогічній діяльності, внесення позитивних змін;

- **консультування** щодо формування корпоративної культури колективу здобувачів освіти.

Коучинговий (від англ. *coaching* – наставляти, тренувати, надихати) **напряму науково-методичного супроводу** забезпечує висококваліфіковані індивідуальні тренування слухачів для досягнення значущих для них професійної мети, завдань, підвищення ефективності планування за індивідуальною освітньою траєкторією на всіх етапах міжкурсового періоду, мобілізації внутрішнього потенціалу, розвитку необхідних професійних здібностей і навичок, освоєння передових стратегій, технологій для отримання найвищого професійно значущого результату.

Професійно-кваліфікаційний напряму науково-методичного супроводу передбачає надання слухачам адресної допомоги, методичних рекомендацій щодо безперервного професійного розвитку на всіх етапах міжкурсового періоду, підвищення професійної кваліфікації, розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для якісного виконання функціональних обов'язків.

Предметно-методичний напряму науково-методичного супроводу спрямований на надання слухачам адресної допомоги в організації виховної роботи у гуртожитку ЗПО. Напряму передбачає:

- по-перше, **оновлення теоретичного, технологічного й методичного складників професійно-педагогічної діяльності** вихователів гуртожитків ЗПО, що включає ознайомлення зі структурою, типологіями і методичними варіантами сучасних виховних заходів, технологіями проведення інтерактивних тренінгів та годин спілкування, новаторськими методиками, методами і прийомами оптимізації виховної роботи з урахуванням психологічних та соціальних потреб здобувачів професійної освіти;

- по-друге, **процес концептуалізації новітніх виховних ідей**, практичного трансформування в педагогічну практику наукових психолого-педагогічних досліджень, науковий пошук, розробку, експериментальну перевірку ефективності моделей безпечного середовища, пошук шляхів

удосконалення і модернізації програм виховної роботи, методик, використання їх у нових цілях і умовах, зокрема, в умовах цифровізації та воєнного стану;

• по-третє, **створення, апробацію, упровадження й поширення в освітній практиці авторського педагогічного продукту**, зокрема концепцій, теорій, систем, моделей, принципів, методів, прийомів, персонал-технологій, авторської методики, вироблення індивідуально-творчого стилю, авторської системи виховної діяльності.

Експертний напрям науково-методичного супроводу спрямовано на експертизу й апробацію методичного забезпечення виховної роботи, зокрема практико-зорієнтованих посібників, методичних матеріалів, авторських виховних програм тощо, а також якості й продуктивності розробленого впродовж міжкурсового періоду методичного продукту (професійних проєктів, кейсів, портфоліо та ін.).

Маркетинговий напрям науково-методичного супроводу передбачає вивчення і задоволення освітніх запитів, потреб вихователів гуртожитків щодо якості надання освітніх послуг, результативності професійної діяльності, науково-методичного забезпечення професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Інформаційно-комунікаційний напрям науково-методичного супроводу забезпечує інформаційну підтримку професійного розвитку вихователів гуртожитків ЗПО шляхом створення єдиної інформаційно-технологічної системи, включаючи освітні сайти, навчальні освітні портали, інформаційні бази даних, електронні каталоги, персональні вебресурси тощо.

Моніторинговий напрям (від лат. monitor – попереджувальний, той, що попереду; англ. monitoring – контроль, відстеження) включає комплекс процедур спостереження (збір, обробка, зберігання і поширення інформації), поточного оцінювання важливих перетворень в освітній системі, а також спрямування цих перетворень на досягнення визначених параметрів професійного розвитку вихователів гуртожитків ЗПО, виявлення

тенденцій і закономірностей, чинників (зовнішніх і внутрішніх), відслідковування професійної акмединаміки впродовж усіх етапів міжкурсового періоду.

Психолого-мотиваційний напрям передбачає психолого-андрагогічну діагностику слухачів на засадах соціоніки і кваліметрії, що вміщує комплекс моніторингових і корекційно-рефлексивних процедур, засобів і методів, прийомів і правил. Це дозволяє відстежувати динаміку професійного розвитку фахівців, рівні сформованості виховної майстерності, особистісні якості і мотиваційно-ціннісні настанови. За допомогою діагностичних процедур відбувається актуалізація професійно значущих характеристик слухача, особливостей його інтелектуальної саморегуляції, здатності до психологічної підтримки здобувачів, визначаються чинники, які сприяють або перешкоджають професійному розвитку.

V. СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

5.1. Підходи до викладання і навчання

Освітній процес на курсах підвищення кваліфікації відбувається на основі андрагогічних принципів, випереджувального підходу, людиноцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, навчання через практику, а також шляхом упровадження інноваційних технологій навчання, модернізації змісту професійного навчання, залучення соціальних партнерів.

5.2. Система оцінювання

Випускна робота – результат практичної діяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Випускна робота може бути виконана, оформлена та представлена в таких формах:

- опис власного практичного досвіду з теоретичним обґрунтуванням щодо виховної та соціально-педагогічної роботи у гуртожитку;
- практична власна оригінальна розробка виховного заходу або тренінгу;
- опис власної розробки технології виховної діяльності.

Можуть бути зараховані, як випускна робота, друковані роботи, а саме: стаття (тези/матеріали конференцій), методичні рекомендації (вказівки), посібник, тощо, якщо вони були підготовлені впродовж навчання на курсах підвищення кваліфікації і/або схвалені вченою радою Інституту.

Випускна робота виконується слухачами самостійно, рецензується та публічно ними захищається.

Вимоги до структури, змісту, рівня, порядку виконання та оформлення випускної роботи визначаються окремим положенням, затвердженим в установленому порядку.

Випускові кафедри розробляють і щорічно оновлюють переліки рекомендованих тем випускних робіт для кожної категорії слухачів.

Рішеннями директора, ученої ради Інституту можуть проводитися конкурси випускних робіт слухачів. Організація, періодичність та інші питання щодо їхнього проведення визначаються спеціальним положенням.

Самостійна робота організовується кураторами-тьюторами й контролюється завідувачами кафедр. Безпосереднє керування самостійною роботою слухачів здійснює куратор-тьютор навчальної групи.

Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації визначається за допомогою трьох шкал: шкалою Європейської

кредитно-накопичувальної системи (ECTS), національною шкалою та адаптованою шкалою Інституту (див. таблиця 5.2.1)

Таблиця 5.2.1

**Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів
підвищення кваліфікації у БІНПО**

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Кількість балів
A	Відмінно	90–100
B	Добре	82–89
C		74–81
D	Задовільно	65–74
E		60–63
FX	Незадовільно	35–59

5.3 Контрольні заходи. Види контролю

Контрольні заходи	<p>Обов'язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль (далі – контроль), суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.</p> <p>Слухачі курсів підвищення кваліфікації за бажанням можуть встановити рівень розвитку сукупності або окремих професійних компетентностей та оцінити на таких засадах результативність освітнього процесу. Відповідні матеріали розробляються та затверджуються кафедрами і надаються слухачам науково-педагогічними працівниками Інституту.</p>
Поточний контроль	<p>Проводиться у вигляді тестування (у сукупності – не більше 20 запитань) з оцінкою «зараховано» або «не зараховано» (за умови 70% правильно обраних відповідей зі 100% можливих).</p>
Підсумковий контроль	<p>Проводиться з метою визначення успішності підвищення кваліфікації слухачів у вигляді захисту випускної роботи. Для слухачів підвищення кваліфікації, які навчаються заочною формою навчання цей контроль здійснюється у формі заліку з оцінкою «зараховано» або «не зараховано».</p>

Слухачам, за результатами проходження підвищення кваліфікації, видається документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво.

VI. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Профілі базових компетентностей вихователів гуртожитків ЗПО передбачають вичерпний опис основних індивідуально-особистісних та професійно-діяльнісних якостей, здібностей, властивостей, необхідних сучасному вихователю гуртожитку ЗПО для успішного виконання стратегічної мети і завдань модернізації професійної освіти відповідно до соціокультурних та освітніх викликів.

За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Основними напрямками підвищення кваліфікації є:

- формування у слухачів спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;
- розвиток ключових компетентностей: грамотність (Literacy competence), мовна компетентність (Languages competence), математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering), цифрова компетентність (Digital competence), особиста, соціальна і навчальна компетентність (Personal, social and learning competence), громадянська компетентність (Civil competence), підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence), компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence), спеціальних (фахових, посадових) (знання навчального предмета, фахових методик, технологій) і загальнопрофесійних компетентностей (працезахоронна, енергозберезувальна, економічна, здатність працювати в команді тощо).

6.1 Ключові компетентності

Ключові компетентності визначено в «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи» (від 18 грудня 2016 р.) «Про освітні компетенції»

для навчання протягом життя» (так звані Європейські еталонні рамки), у Концепції «Нова українська школа» та розширені, простежені у взаємозв'язку з уміннями та результатами навчання в Законі України «Про освіту»: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання. Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, уміння спілкування і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

<p>1. Інтегральна компетентність вихователя гуртожитку професійної освіти</p>	<p>узагальнена здатність вихователя гуртожитку виконувати свої професійні функції на основі поєднання знань, умінь, навичок, цінностей та особистісних якостей. Вона відображає рівень його готовності забезпечувати виховний процес, створювати безпечне комфортне середовище, сприяти соціалізації та розвитку здобувачів освіти, здатність вирішувати психолого-педагогічні проблеми у сфері виховної та соціально-педагогічної діяльності.</p>	
<p>2. Ключові компетентності</p>	<p>Спілкування державною мовою</p>	<p>дотримуватися мовного етикету у взаємодії зі здобувачами освіти та їхніми батьками. Використовувати мовленнєві засоби у виховному процесі, що викликають почуття естетичного задоволення, національної самоідентичності, з урахуванням морального кодексу і культурних традицій Розширювати професійний словниковий запас, розвивати вміння</p>

		лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, усно і письмово висловлюватися, сприймати, розуміти й інтерпретувати поняття і факти.
	<i>Цифрова компетентність</i>	впевнене, критичне і відповідальне використання інформаційно-цифрових технологій для реалізації ключових завдань виховної роботи, професійної педагогічної діяльності та участі у житті суспільства, а саме: використання цифрових технологій для спілкування, співпраці та підвищення кваліфікації; для пошуку джерел, створення цифрових ресурсів; використання цифрових технологій та стратегій для моніторингу соціалізації здобувачів управління та організації безпечної та здоров'язберігаючої життєдіяльності в гуртожитку; використання цифрових технологій для персоналізації та активного залучення здобувачів освіти до виховних заходів; забезпечення здобувачам освіти можливостей для творчого, етичного та безпечного використання цифрових технологій у процесах пошуку інформації, здійснення комунікації, створення контенту, підтримки цифрового благополуччя та вирішення життєвих проблем шляхом системного розвитку цифрової та інформаційної грамотності особистості. Здійснювати управління ризиками інформаційної та кібербезпеки здобувачів освіти, зокрема запобігання шахрайству, кібербулінгу та маніпулятивним впливам.
	<i>Особиста, соціальна та здоров'я-збережувальна компетентності</i>	здатність усвідомлювати внутрішні стани, ефективно управляти часом та інформацією, конструктивно працювати в педагогічному колективі, з батьками та здобувачами освіти, залишатися стійкими і керувати

		<p>власним професійним розвитком. Для успішних міжособистісних відносин та соціальної участі важливо розуміти кодекси поведінки та правила комунікації, прийнятні як у суспільстві, так і в середовищі гуртожитку. Важливими компонентами є: розуміння засад здорового способу життя; дотримання загальнолюдських, європейських та національних цінностей; усвідомлення нагальних проблем безпеки як у реальному житті, так і в Інтернеті; формування поваги до інших людей; розуміння «соціально прийнятної» поведінки у побуті закладу професійної освіти; прагнення бути конструктивним членом суспільства; розвиток впевненості у собі та позитивної самооцінки; повага до права інших мати особисту думку. Соціально важливим є вміння конструктивно спілкуватися в різних середовищах, співпрацювати в командах та вести переговори, що передбачає толерантність, емпатію та здатність формувати у здобувачів освіти психологічну стійкість і вміння підтримувати один одного.</p>
	<p><i>Громадянська компетентність</i></p>	<p>здатність діяти відповідально як громадянин держави, дотримуватися законодавства, правових норм та сприяти формуванню у вихованців правової культури, патріотизму й поваги до державних символів та традицій. Використання правових знань у виховній роботі, що охоплює усі форми поведінки, які спонукають до ефективної та конструктивної участі в суспільному житті, а також для профілактики та вирішення конфліктів у підлітковому середовищі. Володіння знаннями щодо застосування законодавства України у сфері освіти й проживання в гуртожитку; формування у здобувачів культури співжиття у</p>

		<p>спільному просторі гуртожитку та відповідальності за власні дії; сприяти розвитку соціальної активності, забезпечувати умови для розвитку самоврядування, що є важливим елементом демократизації освітнього середовища.</p> <p>Громадянська компетентність базується на знанні концепцій демократії, справедливості, рівності та захисту прав людини, що визначено в міжнародних деклараціях та національному законодавстві, а також на вмінні застосовувати ці принципи у повсякденній виховній практиці. Національно-патріотична ідентифікація. Реалізація стратегії національно-патріотичного виховання через організацію змістовного дозвілля, утвердження громадянських цінностей та розвиток почуття відповідальності за спільний простір (групаду гуртожитку).</p>
	<p><i>Комунікативна компетентність</i></p>	<p>здатність ефективно взаємодіяти з учнями, колегами, адміністрацією та соціальними партнерами, використовуючи різні форми і методи спілкування. Вона охоплює вміння слухати, доносити інформацію, вирішувати конфлікти та формувати атмосферу довіри й співпраці. Передбачає здібність до ефективного спілкування у межах обов'язків вихователя гуртожитку, що включає вміння обмінюватися інформацією, без упередження сприймати думки та ідеї співрозмовника, усвідомлювати потреби здобувачів, розуміти їх почуття і психологічні стани, досягати взаєморозуміння, виступати медіатором та фасилітатором у порушених комунікаційних зв'язках між здобувачами освіти.</p>

6.2 Загальні компетентності

<p>Загальні компетентності</p>	<p>Соціальна компетентність</p>	<p>здатність вихователя інтегрувати здобувача освіти в правовий та суспільний простір держави, забезпечуючи дотримання конституційних норм у межах проживання в гуртожитку. Нормативно-правова обізнаність. Глибоке знання та практичне застосування законодавства України про освіту, нормативних актів щодо захисту прав дитини та внутрішніх регламентів закладу. Орієнтація в юридичних аспектах відповідальності неповнолітніх. Правове виховання та правомірна поведінка. Формування у мешканців гуртожитку свідомого ставлення до своїх прав та обов'язків, профілактика правопорушень та розвиток навичок конструктивного вирішення конфліктів у правовому полі.</p>
	<p>Культурна та етична компетентність</p>	<p>спрямована на створення гуманістичного мікроклімату, де цінується гідність особистості та міжкультурний діалог. Деонтологічна культура – бездоганне дотримання норм педагогічної етики та академічної доброчесності. Здатність виступати моделлю етичної поведінки у щоденній взаємодії зі здобувачами. Соціокультурна інтеграція – впровадження культурних цінностей, традицій та мистецьких здобутків у побут гуртожитку. Сприяння естетизації життєвого середовища та розвитку художнього смаку вихованців. Інклюзивна та інтеркультурна чутливість. Виховання поваги до гендерної, етнічної, релігійної рівності. Здатність попереджати будь-які форми дискримінації, булінгу чи ксенофобії в учнівському середовищі.</p>

	<p>Лідерська та підприємницька компетентність</p>	<p>відображає здатність вихователя до ефективного менеджменту виховного процесу та стимулювання проактивної позиції здобувачів.</p> <p>Організаційний менеджмент – ефективне управління життєдіяльністю гуртожитку, координація роботи органів учнівського самоврядування, здатність до оперативного прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.</p> <p>Інноваційна активність – впровадження новітніх форм виховної роботи (тренінгів, проєктної діяльності, коучингових технологій), виявлення ініціативи у вдосконаленні матеріально-технічного та виховного простору.</p> <p>Соціально-підприємницьке мислення – мотивація здобувачів до самоорганізації, раціонального використання ресурсів (енергоефективність, екологічність побуту) та формування навичок фінансової грамотності й самостійного життєзабезпечення.</p>
--	--	---

6.3 Загальнопрофесійні компетентності

<p>Загально професійні компетентності</p>	<p>Комунікативно-фасилітативна компетентність</p>	<p>здатність будувати конструктивну взаємодію в системі «вихователь – здобувач – батьки – адміністрація».</p> <p>Педагогічне партнерство – будівництво суб'єкт-суб'єктних відносин, де вихователь виступає не контролером, а фасилітатором (помічником) у розвитку здобувачів професійної освіти.</p> <p>Медіація конфліктів – володіння техніками ненасильницького спілкування та здатність конструктивно розв'язувати побутові суперечки в колективі.</p> <p>Психологічна підтримка – створення атмосфери емоційної</p>
--	--	---

		безпеки та довіри, що є критичним для підлітків, які перебувають далеко від дому.
	<i>Здоров'язберезувальна компетентність</i>	забезпечення прав кожного учня на безпечне проживання та розвиток культури здоров'я. Безбар'єрне середовище – адаптація виховного простору для осіб з особливими освітніми потребами (ООП) та створення умов для їх повної соціалізації. Культура безпеки - навчання здобувачів алгоритмам дій у надзвичайних ситуаціях (повітряна тривога, пожежна безпека) та навичкам домедичної допомоги. Валеологічне виховання – формування стійких звичок здорового способу життя, культури харчування та дотримання режиму праці й відпочинку.
	<i>Проектувальна та прогностична компетентність</i>	визначає здатність вихователя моделювати траєкторію виховного впливу та передбачати соціальні наслідки своїх дій. На базовому рівні виконувати виховну роботу згідно з типовим річним планом закладу, дотримуючись встановлених регламентів і стандартних сценаріїв заходів. На практичному рівні самостійно конструює плани виховної роботи в гуртожитку, адаптуючи їх під специфіку конкретної групи мешканців (вік, стать, професійний профіль). На інноваційному рівні здійснювати комплексне прогнозування соціально-психологічного клімату в гуртожитку. Розробляти

		авторські програми адаптації першокурсників та проекти довгострокового розвитку виховної системи гуртожитку.
	Навчання впродовж життя	здатність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба у самоактуалізації та реалізації власного особистісного потенціалу, прагнення самостійно засвоювати нові знання та вміння, у процесі саморозвитку.
	Організаційно-управлінська компетентність	здатність координувати побутову та соціальну діяльність здобувачів освіти в межах гуртожитку. Забезпечувати виконання правил внутрішнього розпорядку, дотримання графіків чергування та техніки безпеки згідно з інструкціями адміністрації. Ефективно організовувати роботу учнівської ради гуртожитку (самоврядування), залучати мешканців до підготовки спільних побутових та культурних проєктів. Забезпечувати високу автономність учнівського колективу. Виступати як менеджер-модератор, створюючи систему самоврядування, що здатна самостійно регулювати внутрішні конфлікти та організовувати якісне дозвілля.
	Партнерська та мережева компетентність	єдність теоретичної та практичної готовності вихователя гуртожитку ЗПО до виконання своїх професійних функцій на засадах партнерства та взаємоповаги, що характеризує вихователя як суб'єкта відповідальної та ініціативної взаємодії,

		спрямованого на постійний саморозвиток та ефективну комунікацію в системі «вихователь – батьки – педагогічний колектив», інтегрує його професійні та особистісні якості, спрямовує на оволодіння знаннями та цілеспрямоване їх використання у прогнозуванні, плануванні та реалізації виховної діяльності, активізує розвиток особистих здібностей, у прагненні до саморозвитку і самореалізації.
--	--	---

6.4 Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності	Методико-виховна компетентність	<p>здатність планувати, організовувати та визначати результати виховної роботи зі здобувачами професійної освіти та власну професійну діяльність в умовах реформ і соціальних трансформацій; вибирати оптимальні прийоми, методи та форми виховної роботи; застосувати інноваційні технології на основі володіння методами створення сприятливих умов для соціалізації та особистісного розвитку учнівської молоді.</p> <p>Професійно-педагогічна компетентність має такі складові:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методична компетентність (володіння технологіями створення сприятливих умов для виховної роботи, вибору її оптимальних прийомів, методів та сучасних форм. - виховна компетентність (впроваджувати в умовах гуртожитку ЗПО інноваційні форми та методи виховної роботи, контролювати, критично оцінювати та вносити конструктивні корективи у результати соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти).
--	--	---

	<p>Соціально-психологічна компетентність</p>	<p>здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови функціонування учнівського колективу в умовах спільного проживання; формувати позитивний мікроклімат гуртожитку та сприяти взаємодії та згуртованості всіх учасників освітнього процесу; налагоджувати міжособистісні відносини (взаємодія, відображення соціальних оцінок, регуляція поведінки тощо) та володіти методами виховної роботи на засадах толерантності й ненасильницького спілкування; сприяти розвитку мотивації професійної діяльності вихователів гуртожитків ЗПО та їх психологічної стійкості;</p> <p><i>Соціально-психологічна компетентність має такі складові:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мотиваційна компетентність (здатність вихователя гуртожитку ЗПО до позитивного емоційного сприйняття професійної діяльності, інтегрування власного досвіду у нові ситуації; професійної відповідальності та постійного самовдосконалення у поєднанні з готовністю до впровадження інноваційних технологій у виховну роботу); - конфліктологічна компетентність (здатність особистості передбачати конфліктні ситуації, вирішувати їх на справедливій основі, психологічно впливати на сторони що конфліктують з метою зниження негативних наслідків конфліктів).
	<p>Психолого-превентивна компетентність</p>	<p>здатність до проектування, організації та контролю якості виховної роботи у гуртожитку ЗПО на основі аналізу потреб здобувачів освіти, вміння модернізувати виховне середовище на підставі професійних умінь, що</p>

		<p>базуються на психолого-педагогічних технологіях та методиці виховної роботи у ЗПО.</p> <p>Здатність вихователів гуртожитків ЗПО ефективно здійснювати виховну роботу зі здобувачами професійної освіти, творчо реалізувати набутий теоретичний і практичний досвід, залучати інноваційні технології виховної роботи, сприяти упровадженню сучасних методів, педагогічних технологій і прийомів виховання здобувачів освіти.</p>
	Фахова (спеціальна) компетентність	<p>організація виховної роботи у гуртожитку ЗПО;</p> <p>здійснення виховної роботи у гуртожитку ЗПО;</p> <p>упровадження інноваційних форм виховної роботи у гуртожитку ЗПО.</p>
	Контрольно-коригувальна компетентність	<p>послідовність цілеспрямованих дій, що складаються із взаємопов'язаних етапів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контроль за поведінкою здобувачів освіти в гуртожитку ЗПО; - ведення облікової, звітної, методичної документації; - орієнтація на основні методичні вимоги щодо ефективності виховної роботи зі здобувачами освіти; - готовність до постійного саморозвитку в процесі професійної діяльності.
	Моніторингова компетентність	<p>здатність до виконання моніторингової діяльності на основі інтеграції теоретичних знань, практичних умінь, досвіду, цінностей і значущих особистісних якостей.</p> <p>діяльнісний компонент: уміння планувати моніторингові дослідження; уміння розробляти інструментарій для проведення моніторингових досліджень; уміння проводити моніторинг ефективності виховної роботи у гуртожитку ЗПО; уміння аналізувати та інтерпретувати</p>

		<p>інформацію в текстовій, табличній та графічній формі; уміння визначати коригувальні заходи за результатами моніторингових досліджень;</p> <p>особистісний компонент: розуміння ролі моніторингових досліджень у забезпеченні якості професійної діяльності; розуміння значення результатів моніторингових досліджень для прийняття рішень, інтерес до моніторингової діяльності; потреба самовдосконалення в галузі моніторингової діяльності.</p>
	<p>Інклюзивна компетентність</p>	<p>включає мотивацію, знання та практичні вміння працювати зі здобувачами з особливими освітніми потребами. Її складові охоплюють особистісну готовність (емпатія, прийняття різноманітності), когнітивний компонент (знання методик) та діяльнісний підхід (адаптація навчання, командна робота).</p> <p>Основні складові інклюзивної компетентності:</p> <p>особистісно-мотиваційний компонент: позитивне ставлення до інклюзії, прийняття здобувачів освіти з різними освітніми потребами, емпатія, готовність до співпраці, толерантність та усвідомлення цінності різноманітності.</p> <p>когнітивно-змістовий (знаннєвий) компонент: знання нормативно-правової бази, психолого-педагогічних особливостей розвитку здобувачів з ООП, основ спеціальної педагогіки та принципів універсального дизайну в освіті.</p> <p>технологічний (операційний/практичний) компонент: вміння застосовувати інклюзивні методики виховання, працювати в команді психолого-педагогічного супроводу, створювати індивідуальні програми</p>

		<p>розвитку (ІПР) та використовувати асистентський супровід.</p> <p>оцінно-рефлексивний компонент: здатність вихователя аналізувати та коригувати свою професійну діяльність, оцінювати динаміку розвитку здобувача освіти, критично мислити та постійно підвищувати кваліфікацію.</p>
--	--	---

VII ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИХОВАТЕЛІВ ГУРТОЖИТКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ПРН 1. Розуміти сучасні тенденції розвитку професійної освіти, нормативно-правове забезпечення діяльності закладів професійної освіти та організації виховної роботи в гуртожитках.

ПРН 2. Планувати та організовувати виховну роботу в гуртожитку з урахуванням вікових, соціально-психологічних особливостей здобувачів освіти та принципів студентського самоврядування.

ПРН 3. Застосовувати сучасні педагогічні технології, інтерактивні методи та інноваційні підходи у виховній роботі зі здобувачами освіти, які проживають у гуртожитку.

ПРН 4. Формувати безпечне, психологічно комфортне та виховне середовище проживання здобувачів освіти у гуртожитку.

ПРН 5. Організовувати профілактичну роботу щодо попередження девіантної поведінки, конфліктів, булінгу та інших негативних соціальних явищ у студентському середовищі.

ПРН 6. Здійснювати ефективну комунікацію із здобувачами освіти, педагогічними працівниками, адміністрацією закладу освіти, батьками та соціальними партнерами.

ПРН 7. Використовувати цифрові технології та сучасні інформаційні ресурси для організації виховної діяльності та комунікації зі здобувачами освіти.

ПРН 8. Сприяти розвитку громадянських, соціальних та життєвих компетентностей здобувачів освіти, формуванню культури здорового та безпечного способу життя.

ПРН 9. Організовувати культурно-освітні, соціальні та виховні заходи в гуртожитку, спрямовані на розвиток особистості здобувачів освіти та їх соціалізацію.

ПРН 10. Дотримуватися принципів педагогічної етики, академічної доброчесності, прав людини та недискримінації у професійній діяльності.

ПРН 11. Здійснювати самооцінювання професійної діяльності та визначати напрями власного професійного розвитку.

ПРН 12. Впроваджувати інноваційні підходи до організації виховного простору гуртожитку в умовах реформування професійної освіти.

VIII ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

8.1 Навчальні модулі освітньо-професійної програми

Модуль № 1. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО

Мета модуля: поглиблення знань та формування умінь вихователів гуртожитків закладів професійної освіти щодо організації безпечного освітнього середовища та умов проживання здобувачів освіти в гуртожитку; удосконалення компетентностей з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту; систематизація знань щодо нормативно-правового забезпечення безпечних умов проживання здобувачів освіти; розвиток умінь попередження травматизму, надзвичайних ситуацій та небезпечних соціальних явищ у гуртожитку; формування готовності вихователів гуртожитків ЗПО до організації профілактичної роботи, забезпечення пожежної, санітарно-гігієнічної, психологічної та інформаційної безпеки здобувачів освіти в умовах воєнного стану.

Зміст модуля:

Нормативно-правова база у сфері охорони праці та безпеки життєдіяльності в гуртожитку ЗПО. Сутність нормативно-правового забезпечення охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах професійної освіти та гуртожитках. Основні вимоги законодавства України щодо створення безпечних умов проживання здобувачів освіти та відповідальність вихователя гуртожитку. Організація системи охорони праці, пожежної безпеки, правил користування електроприладами та евакуації під час надзвичайних ситуацій. Санітарно-гігієнічні вимоги до проживання, профілактика травматизму та інфекційних захворювань. Безпека життєдіяльності в умовах воєнного стану, дії під час сигналу «Повітряна тривога» та організація укриття. Психологічна безпека, профілактика насильства, булінгу та конфліктів серед мешканців гуртожитку. Надання домедичної допомоги у разі нещасних випадків та алгоритми дій вихователя в екстрених ситуаціях. Формування культури безпечної поведінки здобувачів освіти та проведення профілактичної й інформаційно-просвітницької роботи з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Порядок проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності в гуртожитку ЗПО. Сутність інструктажів як інструменту

забезпечення безпечного проживання здобувачів освіти в гуртожитку. Нормативно-правове підґрунтя проведення первинних, повторних, позапланових та цільових інструктажів. Відповідальність вихователя за дотримання правил безпеки під час проведення інструктажів. Пожежна безпека, правила користування електроприладами та організація евакуації мешканців гуртожитку. Санітарно-гігієнічні вимоги, профілактика травматизму та інфекційних захворювань. Безпека життєдіяльності в умовах воєнного стану, дії під час сигналу «Повітряна тривога» та організація укриття. Психологічна безпека та профілактика конфліктів, насильства і булінгу. Надання домедичної допомоги та алгоритми дій вихователя в екстрених ситуаціях. Формування культури безпечної поведінки здобувачів та систематична профілактична робота з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Варіативний складник:

1. Безпечне освітнє середовище гуртожитку ЗПО.
2. Профілактика правопорушень та небезпечної поведінки здобувачів освіти у гуртожитку ЗПО.
3. Формування культури здорового та безпечного способу життя здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку.
4. Організація інформаційно-просвітницької роботи з питань безпеки життєдіяльності у гуртожитку ЗПО.

Модуль № 2. СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Мета модуля: поглиблення знань та формування умінь вихователів гуртожитків ЗПО щодо психолого-педагогічних аспектів організації виховної роботи зі здобувачами професійної освіти; удосконалення психолого-педагогічної компетентності в діяльності з науково-методичного супроводу виховної роботи у гуртожитку ЗПО; систематизація знань вихователів гуртожитків ЗПО про сучасні технології виховної роботи зі здобувачами освіти, вдосконалення можливостей застосування інноваційних виховних технологій у

гуртожитку ЗПО, розвиток педагогічної культури вихователя гуртожитку ЗПО.

Зміст модуля:

Національно-патріотичне виховання здобувачів ЗПО в умовах воєнного стану. Мета, завдання та принципи національно-патріотичного виховання здобувачів в закладах професійної освіти в умовах воєнного часу. Нормативно-правова база національно-патріотичного виховання здобувачів в закладах професійної освіти. Форми та методи національно-патріотичного виховання здобувачів в закладах професійної освіти.

Сучасні технології у виховній роботі вихователя гуртожитку ЗПО. Сутність, мета та завдання виховної діяльності в умовах гуртожитку. Гуртожиток як соціально-виховний простір, що функціонує поза межами навчального часу та впливає на формування особистості здобувача освіти. Нормативні засади організації проживання: правила внутрішнього розпорядку, права та обов'язки мешканців, питання безпеки життєдіяльності та профілактики правопорушень. Вікові особливості юнацького віку, адаптація до нових умов проживання, типові труднощі: конфлікти, стрес, вплив неформальних груп. Формування атмосфери взаємоповаги, толерантності, відповідальності та безпечного співжиття. Використання тренінгів, рольових ігор, технологій розвитку комунікативних навичок, лідерства та емоційного інтелекту. Залучення мешканців до соціальних, культурних і волонтерських проєктів та планування виховних заходів. Використання цифрових інструментів, онлайн-комунікації та соціальних мереж у виховній роботі. Профілактика конфліктів, булінгу та ризикованої поведінки, співпраця з психологічною службою і батьками. Аналіз результатів виховної діяльності та корекція плану роботи відповідно до потреб мешканців гуртожитку.

Екосистема безбар'єрності в гуртожитку ЗПО: створення безпечного середовища через інтерактивні технології. Сутність безбар'єрності як психологічного комфорту та соціальної стійкості. Роль вихователя як ментора інклюзивних змін та координатора простору рівних можливостей. Виявлення комунікаційних та структурних перешкод через сенсорний аудит та інклюзивний моніторинг. Подолання інклюзивного розриву та ментальних упереджень, впровадження принципів людської гідності та емпатійного інтелекту. Використання інтерактивних технологій та цифрових сервісів для забезпечення доступності та протидії дискримінації. Застосування асистивних технологій для оптимізації умов проживання осіб з особливими освітніми потребами. Проєктування адаптивного середовища на засадах універсального дизайну та принципів Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю. Розробка авторських ініціатив «підтримки рівних» та фасилітація інклюзивного діалогу.

Моделювання сценаріїв соціалізації та створення платформи соціальної реалізації. Використання цифрових імерсивних методів для залучення молоді та медіапросування інклюзивних цінностей. Формування атмосфери безпеки, поваги до індивідуальності та визнання унікальності кожного мешканця гуртожитку.

Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників у ЗПО. Види психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників закладу професійної освіти. Роль психолога закладу професійної освіти у діагностиці педагогічних працівників та педагогічних колективів. Консультативна роль психолога закладу професійної освіти у роботі з його педагогічними працівниками. Просвітницька роль психолога закладу професійної освіти у роботі з його педагогічними працівниками. Порухення ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти в умовах воєнного стану. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності протидіяти стресу в умовах війни. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності налагоджувати стосунки з людьми. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності здійснювати свою професійну діяльність. Використання педагогічних працівників закладів професійної освіти ресурсів для збереження та підтримки психічного здоров'я в умовах війни.

Варіативний складник:

1. Інноваційні методи виховної роботи в ЗПО (тренінги, майстеркласи, флешмоби, челенджі, стартапи тощо).
2. Національно-патріотичні свята та пам'ятні дні в закладах професійної освіти.
3. Національно-патріотичні виховні програми в закладах професійної освіти.
4. Роль дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура» у формуванні національно-патріотичної свідомості здобувачів професійної освіти.

Модуль № 3. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО

Мета модуля: удосконалення та розвиток комунікативної компетентності вихователя гуртожитку ЗПО; усвідомлення ролі вихователя гуртожитку ЗПО у процесі морально-етичного розвитку здобувачів освіти; розвиток інноваційної компетентності вихователя гуртожитку ЗПО щодо впровадження сучасних форм і методів виховної роботи зі здобувачами освіти; здійснення власного професійного розвитку, удосконалення професійної майстерності в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Зміст модуля:

Комунікативні засади професійного розвитку вихователя гуртожитку ЗПО. Мова як основний засіб суспільного розвитку і самовираження вихователя гуртожитку ЗПО. Мова, мовна комунікація: сутність, природа й особливості. Комунікативна компетентність особистості як підґрунтя професійної діяльності вихователя гуртожитку ЗПО. Функції психолого-педагогічного спілкування фахівця. Тенденції розвитку й реалізації педагогічного спілкування. Особливості міжособистісного спілкування, його цілі й стратегія. Засоби виховання культури спілкування вихователя гуртожитку ЗПО.

Соціально-педагогічна робота зі здобувачами освіти в ЗПО в умовах воєнного стану. Поняття соціально-педагогічної роботи зі здобувачами освіти в гуртожитках закладів професійної освіти. Діагностична робота зі здобувачами освіти в гуртожитках закладів професійної освіти. Профілактична робота зі здобувачами освіти в гуртожитках закладів професійної освіти. Консультативна робота зі здобувачами освіти в гуртожитках закладів професійної освіти. Корекційна робота зі здобувачами освіти в гуртожитках закладів професійної освіти.

Фахова комунікація педагогічного працівника: нормативні аспекти. Сутність фахової комунікації як ключового елементу професійної діяльності педагогічного працівника у закладах професійної освіти. Нормативно-правові основи комунікаційної діяльності: закони, постанови, внутрішні регламенти та кодекси професійної етики. Основні правила ділового та педагогічного

спілкування з колегами, здобувачами освіти та їхніми батьками. Особливості вербальної та невербальної комунікації в освітньому середовищі. Стандарти ведення документації, протоколів нарад, електронної переписки та використання цифрових платформ. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії з різними учасниками освітнього процесу. Методи ефективного слухання, аргументації та конструктивного вирішення конфліктів. Роль комунікації у формуванні безпечного та доброзичливого освітнього середовища. Організація зворотного зв'язку та оцінка результатів взаємодії. Практичні алгоритми професійного етикету, етики педагогічного спілкування та дотримання нормативних вимог у повсякденній діяльності.

Проектний підхід у виховній роботі та реалізації молодіжних ініціатив. Сутність проектного підходу як інструменту розвитку виховної системи та соціальної згуртованості молоді. Роль вихователя як ментора та координатора, що трансформує потреби мешканців у соціальні проекти. Діагностика запитів молодіжної спільноти через соціальний аудит та інтерактивні опитування. Залучення пасивних та вразливих груп до активної участі. Формування командної синергії та лідерського потенціалу як запоруки соціальної інтеграції. Використання цифрових інструментів: віртуальні дошки, інтерактивні мапи, хмарні сервіси та платформи для підтримки проектів. Застосування ІІІ для генерації концепцій, візуалізації результатів та створення контент-планів. Розробка та реалізація молодіжних проектів, спрямованих на безпеку, розвиток та оновлення простору гуртожитку. Проектування адаптивного виховного середовища через соціальне партнерство та модифікацію планів під потреби молоді. Розробка авторських проектів соціальної дії та ініціатив за принципом «солідарність рівних». Педагогіка партнерства та самоврядування як основа взаємопідтримки. Медіапросування досягнень мешканців та створення атмосфери успіху у гуртожитку.

Варіативний складник:

1. Особливості соціально-педагогічної роботи зі здобувачами освіти в ЗПО, які перебувають у конфлікті з законом.
2. Профілактика алкоголізму та наркоманії серед здобувачів освіти в ЗПО.
3. Вербальна і невербальна комунікація як процес комунікативної взаємодії учасників педагогічного спілкування.
4. Розвиток soft skills вихователя гуртожитку закладу професійної освіти з урахуванням соціокультурних та освітніх трансформацій.

Модуль № 4. ПРЕВЕНТИВНА І ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО

Мета модуля: поглиблення знань та формування умінь вихователів гуртожитків ЗПО щодо психолого-педагогічних аспектів створення безпечного та психологічно комфортного освітнього середовища у гуртожитку ЗПО; удосконалення психолого-педагогічної компетентності в превентивному вихованні здобувачів професійної освіти та проведенні з ними просвітницьких заходів.

Зміст модуля:

Застосування технологій превентивного виховання в гуртожитку ЗПО. Поняття превентивного виховання у ЗПО, його особливості у гуртожитку ЗПО. Функції превентивного виховання здобувачів професійної освіти. Напрями та форми превентивного виховання у ЗПО. Сучасні методи та технології превентивного виховання здобувачів професійної освіти.

Просвітницька діяльність вихователя гуртожитку ЗПО із формування здорового способу життя здобувачів освіти. Здоровий спосіб життя та які його основні складові. Роль вихователя гуртожитку ЗПО у формуванні культури здоров'я здобувачів освіти. Сучасні підходи до формування здорового способу життя учнівської молоді. Методи та форми просвітницької роботи з формування здорового способу життя у гуртожитку ЗПО. Залучення здобувачів освіти до організації спортивних і оздоровчих заходів. Профілактика шкідливих звичок серед учнівської молоді. Сучасні інформаційні технології просвітницької діяльності у гуртожитку ЗПО.

Тренінгові технології морально-етичного виховання здобувачів освіти в гуртожитку ЗПО. Морально-етичне виховання та яке його значення для формування особистості здобувача професійної освіти. Роль вихователя гуртожитку у формуванні моральних цінностей здобувачів освіти. Тренінгові технології у виховній роботі зі здобувачами освіти. Методи формування емпатії, поваги та толерантності серед здобувачів освіти. Роль вихователя у розвитку культури спілкування у гуртожитку ЗПО. Інтерактивні методи, які використовуються у тренінгах морально-етичного спрямування.

Академічна доброчесність у виховному середовищі гуртожитку ЗПО.

Сутність поняття академічної доброчесності та її значення для формування відповідальної та етичної поведінки здобувачів професійної освіти. Основні принципи доброчесності: чесність, відповідальність, повага до інтелектуальної власності та колективної праці. Вплив виховного середовища гуртожитку на формування професійної та навчальної культури здобувачів. Типові прояви порушень академічної доброчесності: списування, плагіат, неправомірне використання цифрових та навчальних ресурсів. Соціальні та педагогічні чинники, що підвищують ризик порушень, та роль вихователя гуртожитку у їх попередженні. Методи виховної роботи для формування етичної поведінки: бесіди, тренінги, рольові ігри, групові обговорення. Використання цифрових платформ та онлайн-ресурсів для навчання доброчесності та контролю результатів. Виявлення та реагування на порушення доброчесності у гуртожитку. Алгоритм дій вихователя при фіксації порушень та організація профілактичних заходів. Створення атмосфери довіри, взаємоповаги та відповідальності серед мешканців гуртожитку. Взаємодія вихователя з педагогічними працівниками та адміністрацією закладу для підтримки академічних стандартів. Формування стійких етичних, соціальних та професійних навичок здобувачів освіти у щоденному житті гуртожитку.

Варіативний складник:

1. Роль вихователя гуртожитку ЗПО у розвитку морально-етичних цінностей здобувачів освіти.
2. Мотивація здобувачів професійної освіти до здорового способу життя.
3. Тренінгові технології виховної роботи зі здобувачами професійної освіти.
4. Профілактика порушень академічної доброчесності та формування відповідальної поведінки в ЗПО.

Модуль № 5. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ГУРТОЖИТКУ ЗПО

Мета модуля: поглиблення знань та формування умінь вихователів

гуртожитків ЗПО щодо надання психологічної підтримки здобувачам освіти та формування безпечного освітнього середовища у гуртожитку ЗПО.

Зміст модуля:

Розпізнавання та реагування на кризові стани здобувачів професійної освіти. Сутність поняття психологічної кризи та її відмінність від звичайних життєвих труднощів. Основні типи кризових станів у здобувачів професійної освіти: ситуативні, вікові та накопичені кризи. Вікові психологічні особливості здобувачів профосвіти (15–19 років), що можуть підвищувати ризик виникнення кризових станів. Гуртожиток як простір щоденної соціальної взаємодії, у якому можуть виникати труднощі адаптації, конфлікти та емоційні переживання. Зовнішні чинники ризику в умовах воєнного часу: тривалий стрес, сімейні проблеми, соціальна нестабільність. Поведінкові, емоційні та вербальні сигнали кризового стану, які вихователь може спостерігати у здобувачів освіти. Ознаки суїцидальної поведінки та необхідність своєчасного реагування на сигнали тривоги. Алгоритм дій вихователя при виявленні ознак психологічної кризи. Особливості підтримувальної комунікації, використання технік активного слухання та створення атмосфери довіри. Взаємодія вихователя з психологом, соціальним педагогом та службами психологічної допомоги. Розвиток психологічної резильєнтності здобувачів освіти та профілактика професійного виснаження вихователя гуртожитку.

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в ЗПО. Теоретичні і практичні аспекти ментального здоров'я учасників освітнього процесу ЗПО в умовах воєнного стану. Оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь щодо мети, завдань, форм, методів та заходів психологічного супроводу професійної діяльності учасників освітнього процесу ЗПО в умовах воєнного стану. Підвищення рівня професійної компетентності керівників ЗПО щодо методів нормалізації ментального здоров'я в умовах воєнного стану.

Інформаційна гігієна та навички медіаціяції для профілактики конфліктів у молодіжних спільнотах. Сутність інформаційної гігієни як основи протидії дезінформації та цифровим маніпуляціям. Формування критичного мислення та верифікація контенту у групових чатах мешканців гуртожитку. Побудова «інформаційного імунітету» вихователя та розпізнавання емоційних тригерів, що дестабілізують мікроклімат. Захист ментального здоров'я молоді згідно з національними та міжнародними стандартами. Використання технологій медіації та антикризових алгоритмів у соцмережах і месенджерах. Застосування принципів ненасильницького спілкування для деескалації конфліктів і нейтралізації кібербулінгу. Дотримання правових та етичних

стандартів протидії мові ворожнечі. Проєктування етичної системи саморегуляції та моделі медіації «рівний-рівному». Перехід від адміністративного контролю до створення простору довіри та поваги. Трансформація виховного середовища в безпечну лабораторію соціального лідерства. Інтеграція медіанавичок у щоденну практику вихователя. Розробка дорожньої карти антикризового реагування для забезпечення психологічного комфорту та безпеки закладу.

Варіативний складник:

1. Психологічна підтримка здобувачів освіти в умовах проживання у гуртожитку ЗПО.
2. Формування безпечного та психологічно комфортного середовища проживання здобувачів освіти.
3. Розвиток емоційного інтелекту та комунікативної культури мешканців гуртожитку.
4. Психологічна безпека та культура взаємодії у молодіжному середовищі гуртожитку.

8.2. Варіативний складник (вибіркові спецкурси)

Мета вибіркової частини – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів старших керівників закладів професійної освіти шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних, методологічних, інформаційно-технологічних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку керівників закладів професійної освіти як важливому чиннику розвитку їхньої професійної компетентності.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють тематику модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у відокремленому структурному підрозділі «Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти» ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ не менш ніж 25% від загального обсягу годин.

Варіативний складник модуля 1:

1. Безпечне освітнє середовище гуртожитку закладу професійної освіти.
2. Профілактика правопорушень та небезпечної поведінки здобувачів освіти у гуртожитку ЗПО.
3. Формування культури здорового та безпечного способу життя здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку.
4. Організація інформаційно-просвітницької роботи з питань безпеки життєдіяльності у гуртожитку закладу професійної освіти.

Варіативний складник модуля 2:

1. Інноваційні методи виховної роботи в ЗПО (тренінги, майстеркласи, флешмоби, челенджі, стартапи тощо).
2. Національно-патріотичні свята та пам'ятні дні в закладах професійної освіти.
3. Національно-патріотичні виховні програми в закладах професійної освіти.
4. Роль дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура» у формуванні національно-патріотичної свідомості здобувачів професійної освіти.

Варіативний складник модуля 3:

1. Особливості соціально-педагогічної роботи зі здобувачами освіти в ЗПО, які перебувають у конфлікті з законом.
2. Профілактика алкоголізму та наркоманії серед здобувачів освіти в ЗПО.
3. Вербальна і невербальна комунікація як процес комунікативної взаємодії учасників педагогічного спілкування.
4. Розвиток soft skills вихователя гуртожитку закладу професійної освіти з урахуванням соціокультурних та освітніх трансформацій.

Варіативний складник модуля 4:

1. Роль вихователя гуртожитку ЗПО у розвитку морально-етичних цінностей здобувачів освіти.
2. Мотивація здобувачів професійної освіти до здорового способу життя.
3. Тренінгові технології виховної роботи зі здобувачами професійної освіти.
4. Профілактика порушень академічної доброчесності та формування відповідальної поведінки в ЗПО.

Варіативний складник модуля 5:

1. Психологічна підтримка здобувачів освіти в умовах проживання у гуртожитку ЗПО.
2. Формування безпечного та психологічно комфортного середовища проживання здобувачів освіти.
3. Розвиток емоційного інтелекту та комунікативної культури мешканців гуртожитку.
4. Психологічна безпека та культура взаємодії у молодіжному середовищі гуртожитку.

ІХ. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН курсів підвищення кваліфікації

Категорія: вихователі гуртожитків закладів професійної освіти, НМЦ (НМК) ПТО
(дистанційна форма навчання)

Назва навчальних, змістових модулів	Кількість кредитів ЕКТС	Загальний обсяг годин	Загальний обсяг аудиторних годин	Аудиторні години			Самостійна робота	Самостійна робота (інтернет-спецкурс)	Підсумкова атестація Захист випускних робіт	Кафедра, посада, прізвище та ініціали викладача
				Інтернет-лекції	Семинарські заняття	Інтернет-спецкурси				
1	2	3	4	5	6	7	8	9		11
МОДУЛЬ №1. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО	1	30	12	4	8		18			ТНОП ТА Ю
ЗМ 1.1. Нормативно-правова база у сфері охорони праці та безпеки життєдіяльності в гуртожитку ЗПО		15	6	2	4		9			Ст. викладач Геревенко А.М.
ЗМ 1.2. Порядок проведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності в гуртожитку ЗПО		15	6	2	4		9			Ст. викладач Геревенко А.М.
МОДУЛЬ №2. СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА	1	30	24	6	12	6	4	2		ПП та М
ЗМ 2.1. Національно-патріотичне виховання здобувачів ЗПО в умовах воєнного стану		8	6	2	4		2			Ст. викл. Пахомов І.В.
ЗМ 2.2. Сучасні технології у виховній роботі вихователя гуртожитку ЗПО		8	6	2	4		2			Доц. Кулішов В.С.
ЗМ 2.3. Екосистема безбар'єрності в гуртожитку ЗПО: створення безпечного середовища через інтерактивні технології		8	6			6		2		Доц. Хмарна Л.В.
ЗМ 2.4. Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників у ЗПО		6	6	2	4					Проф. Рибалка В.В.
МОДУЛЬ №3. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО	1	30	24	6	12	6	6			ПП та М / ТНОП ТА Ю
ЗМ 3.1. Комунікативні засади професійного розвитку вихователя гуртожитку ЗПО		6	6	2	4					Проф. Мамчур Л.І.
ЗМ 3.2. Соціально-педагогічна робота зі здобувачами освіти ЗПО в умовах воєнного стану		8	6	2	4		2			Ст. викл. Пахомов І.В.
ЗМ 3.3. Фахова комунікація педагогічного працівника: нормативні аспекти		10	6	2	4		4			Проф. Кучеренко І.В.
ЗМ 3.4. Проектний підхід у виховній роботі та реалізація молодіжних ініціатив		6	6			6				Доц. Хмарна Л.В.
МОДУЛЬ №4. ПРЕВЕНТИВНА І ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО	1	30	22	4	8	10	5	3		ПП та М
ЗМ 4.1. Застосування технологій превентивного виховання в гуртожитку ЗПО		9	6			6		3		Ст. викл. Пахомов І.В.
ЗМ 4.2. Просвітницька діяльність вихователя гуртожитку ЗПО із формування здорового способу життя здобувачів освіти		9	6	2	4		3			Ст. викл. Пахомов І.В.
ЗМ 4.3. Тренінгові технології морально-етичного виховання здобувачів освіти в гуртожитку ЗПО		8	6	2	4		2			Ст. викл. Пахомов І.В.
ЗМ 4.4. Академічна доброчесність у виховному середовищі гуртожитку закладу професійної освіти		4	4			4				Доц. Грибовська Ю.М.

МОДУЛЬ 5. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ГУРТОЖИТКУ ЗПО	1	30	18	2	4	12		12		ПП та М / ТНОП ТА Ю
ЗМ 5.1. Розпізнавання та реагування на кризові стани здобувачів професійної освіти		12	6			6		6		<i>Проф. Клочко А.О.</i>
ЗМ 5.2. Інформаційна гігієна та навички медіації для профілактики конфліктів у молодіжних спільнотах		12	6			6		6		<i>Доц. Хмарна Л.В.</i>
ЗМ 5.3. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу		6	6	2	4					<i>Проф. Рибалка В.В.</i>
Разом	5	150	100	22	44	34	33	17	*	

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН курсів підвищення кваліфікації
Категорія: вихователі гуртожитків закладів професійної освіти, НМЦ (НМК) ПТО
(дистанційна форма навчання)

Назва модулів, спецкурсів	Кількість кредитів ЕКТС	Загальний обсяг годин			I етап (очний) організаційно-мотиваційний					II етап (дистанційний)					III етап (очний) підсумково-рефлексійний					Підсумкова	
		Загальна кількість годин на I етап	Аудиторні години			Самостійна робота	Самостійна робота (спецкурс)	Загальна кількість годин на II етап	Інтернет-лекція	Семінарські заняття (дистанційно)	Спецкурси (дистанційно)	Самостійна робота (спецкурс)	Самостійна робота (у т.ч. підготовка випускної роботи)	Загальна кількість годин на III етапі	Аудиторні години			Самостійна робота	Самостійна робота (спецкурс)		
			Інтернет-лекції	Семінарські заняття	Інтернет-спецкурси										Інтернет-лекції	Семінарські інтернет-заняття	Інтернет-спецкурси				Самостійна робота (спецкурс)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
МОДУЛЬ №1. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО			12	2	4		6		6					6	12	2	4		6		
МОДУЛЬ №2. СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ГУРТОЖИТКУ ЗПО. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА			10	2	4		4		18	4	8	6			2					2	
МОДУЛЬ №3. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО			8	2	4		2		16	4	8			4	9			6		3	
МОДУЛЬ №4. ПРЕВЕНТИВНА І ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ГУРТОЖИТКУ ЗПО			9			6		3							15	2	4	4		5	
МОДУЛЬ 5. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ГУРТОЖИТКУ ЗПО			12			6		6	12			6	6		8	2			6		
Разом			51	6	12	12	12	9	52	8	16	12	6	10	46	6	8	10	12	10	*

Х. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ

Адаптація здобувача освіти – процес пристосування молоді до нових умов проживання, навчання та соціальної взаємодії у гуртожитку.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

Безбар'єрне середовище – простір, що враховує фізичні, психологічні та соціальні потреби всіх здобувачів, усуває перешкоди для участі та розвитку.

Безперервний професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

Булінг – систематичне психічне, фізичне чи соціальне цькування одного або групи мешканців гуртожитку.

Дистанційна форма навчання передбачає опосередковану взаємодію віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі (е-платформа), яке функціонує з використанням сучасних психолого-педагогічних, андрагогічних та цифрових технологій. Особливості організації підвищення кваліфікації слухачів за дистанційною формою навчання визначаються окремим положенням.

Домедична допомога – невідкладні дії для збереження життя та здоров'я при нещасних випадках до прибуття медичних працівників.

Емоційна підтримка – комплекс дій вихователя, спрямованих на стабілізацію психоемоційного стану здобувача освіти.

Етика взаємодії – правила поведінки, що формують взаємоповагу та толерантність у гуртожитку.

Інклюзія – створення умов рівного доступу до освітніх і соціальних ресурсів для всіх мешканців гуртожитку, включно з особами з особливими потребами.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям (Закон України «Про освіту»).

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про освіту»).

Консультація – вид навчального заняття, під час якого слухач курсів підвищення кваліфікації одержує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення конкретних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольні заходи – обов'язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль, суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.

Кредит – обсяг змісту підвищення кваліфікації, який (з урахуванням нормативних термінів опанування окремих навчальних елементів і психофізіологічних норм засвоєння змісту навчання та за умови використання оптимальних форм, методів і засобів навчання) може бути засвоєний слухачем курсів підвищення кваліфікації за 30 академічних годин.

Кризовий стан – психологічна ситуація, яка перевищує ресурси особистості і вимагає своєчасного реагування вихователя.

Медіація – метод вирішення конфліктів шляхом посередництва нейтральної сторони з метою досягнення домовленості.

Моніторинг – це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу в контексті забезпечення якості вищої освіти в Інституті за допомогою спеціальних методик і заходів, серед яких – опитування.

Навчальний модуль – логічно-самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Структурними складовими навчального модуля є змістові модулі. У традиційній предметній системі навчання аналогом навчального модуля є блок споріднених навчальних дисциплін (навчальних предметів).

Навчальний план – нормативний документ закладу післядипломної освіти, що регламентує підвищення кваліфікації за певним напрямом та розробляється відповідно до освітньо-професійної програми. Навчальний план визначає зміст і форму підвищення кваліфікації, перелік нормативних та вибіркових навчальних модулів, види навчальних занять та їх обсяг, види контролю.

Накопичення кредитів у ЄКТС є процесом накопичення кредитів, отриманих за досягнення результатів навчання окремих освітніх компонентів у системі формальної освіти, а також за результати навчальної діяльності в межах неформальної та інформальної освіти. Здобувач вищої освіти може накопичувати кредити для того, щоб: отримати кваліфікацію, відповідно до вимог інституції, що присвоює академічні ступені; задокументувати особисті досягнення для навчання впродовж життя.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Нормативний змістовий модуль – логічно самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток однієї або декількох складових певної базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Опанування кожного нормативного змістового модуля є обов'язковим для всіх слухачів відповідного напрямку підвищення кваліфікації.

Опитування – методика вивчення думки репрезентативної сукупності респондентів (внутрішніх або зовнішніх стейкхолдерів) щодо якості освітньої діяльності в Інституті.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації – це система освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти педагогічних працівників закладів професійної(професійно-технічної) освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік та логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для успішного виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання у формі **набуття особою**

нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Розроблення ОПП відбувається з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей замовників освітніх послуг. Ґрунтується на виборі видів, форм, темпу, методів і засобів навчання впродовж усього андрагогічного циклу.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітня послуга – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання.

Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації поєднує очну форму з можливостями дистанційного навчання.

Педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей.

Педагогічна експертиза - комплексне вивчення особливостей і умов функціонування складових та елементів педагогічного впливу, педагогічної взаємодії, педагогічного процесу.

Педагогічний контроль – обов'язковий компонент підвищення кваліфікації, який реалізується з метою забезпечення зворотного зв'язку із слухачами, визначення рівня розвиненості їх професійної компетентності в результаті підвищення кваліфікації за відповідним напрямом. Зміст, форми та методи педагогічного контролю упорядковуються згідно з профілем професійної компетентності на основі професійної програми підвищення кваліфікації за відповідним напрямом.

Підвищення кваліфікації – важливий чинник безперервної освіти дорослих, складник формальної і неформальної професійної освіти, організована форма навчання дорослих. Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти є підготовка інноваційного педагога професійної освіти відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, роботодавців та ключових стейкхолдерів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, професійні та загальнопрофесійні компетентності, готовий конкурувати і бути активним суб'єктом на ринку праці.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти - складна соціальна система, яка має на меті вдосконалення та розвиток професійно-педагогічної компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології, а також ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням,

технікою, прогресивними методами організації праці, необхідними для здійснення якісної підготовки кваліфікованих робітників.

План-графік – нормативний документ Інституту, який визначає напрями та категорії педагогічних працівників, їх кількісний склад, форми та терміни підвищення кваліфікації впродовж календарного року.

Процедура (від лат. *procedo* – просуваюсь, проходжу) означає офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в університеті, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесенні пропозицій для покращення якості вищої освіти в університеті.

Профілактика ризикованої поведінки – заходи, спрямовані на запобігання шкідливим або небезпечним діям здобувачів освіти.

Профіль компетентності – перелік ознак, які характеризують особливості компетентності та визначають кваліфікаційні вимоги до особи, яка займає відповідну посаду чи є представником відповідної професії.

Психологічна безпека – стан середовища, де особа почуває себе захищеною від психологічного насильства та стресових впливів.

Психологічна резильєнтність – здатність здобувача освіти успішно долати стресові ситуації та відновлювати внутрішню рівновагу.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (Закон України «Про освіту»).

Самостійна робота – складник освітнього процесу, яка забезпечує індивідуалізацію розвитку ключових, професійних та загальнопрофесійних компетентностей слухачів упродовж курсів підвищення кваліфікації.

Санітарно-гігієнічні вимоги – норми щодо умов проживання, чистоти та безпеки мешканців гуртожитку.

Семінар-практикум – вид навчального заняття, який передбачає обговорення актуальних проблем реалізації завдань освітньої політики та інноваційної освітньої й управлінської практики, набуття відповідних практичних умінь і навичок.

Система освіти – сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними.

Соціальна адаптація – процес формування навичок спільного життя, комунікації та співпраці в гуртожитку.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом від 4 год./ 0,2 – 0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів.

Стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань. Стажування

здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації. Стажування педагогічних працівників в Інституті здійснюється під керівництвом науково-педагогічного працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію.

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Студентоцентризований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

Суб'єкт освітньої діяльності – фізична або юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація), що провадить освітню діяльність.

Тематична дискусія – інтерактивний вид практичного заняття, який має дискусійний характер навколо конкретної проблемної теми, передбачає розвиток умінь у процесі використання попередньо сформованих знань.

Тренінг особистісного розвитку – інтерактивна форма навчання, спрямована на розвиток комунікативних, лідерських та соціальних навичок.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Цифрова безпека – комплекс заходів і навичок, що забезпечують безпечну роботу зі смартфонами, комп'ютерами та соціальними мережами.

Штучний інтелект (ШІ) у виховній діяльності – використання цифрових алгоритмів для організації проєктів, комунікацій та аналітики активності мешканців.

XI СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації ґрунтується на ідеях і положеннях **міжнародних документів** із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також **загальнодержавних документів**, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти:

1. Закон України №2145-VIII «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Закон України №1556-VII «Про вищу освіту» (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Закон України № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

4. Закон України №_4574-IX «Про професійну освіту» (2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-IX#Text>.

5. Кучерак І.В. Інклюзивне навчання у закладах професійної освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ. 2022. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/Посібник-Кучерак-ІВ.pdf>.

6. Положення про впровадження європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Андрій Єрмоленко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 14 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/ПОЛОЖЕННЯ-ПРО-ВПРОВАДЖЕННЯ-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ-КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ-СИСТЕМИ-ТА-ЇЇ-КЛЮЧОВИХ-ДОКУМЕНТІВ-У-БІНПО.pdf>

7. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (нова редакція) / Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО«УМО» НАПН України, 2025. 30 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747930/Положення-про-академічну-доброчесність-у-БІНПО_нова-редакція_2025.pdf

8. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 30 с. URL: https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2021/04/Положення_про_систему_внутрішнього_забезпечення_.pdf

9. Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти: видання друге, перероблене і доповнене / Вікторія Сидоренко, Олена Юденкова, 2024. 62 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/Положення-про-організацію-освітнього-процесу-2024.pdf>

10. Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти

/ Вікторія Сидоренко, Анастасія Денисова. Київ: Агроосвіта, 2020. 26 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2020/05/ПОЛОЖЕННЯ-ПРО-ДИСТАНЦІЙНЕ-НАВЧАННЯ-1.pdf>

11. Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2020. 24 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2021/07/ПОЛОЖЕННЯ-ПРО-ОРГАНІЗАЦІЮ-ТА-ПРОВЕДЕННЯ-ОПИТУВАНЬ-ВНУТРІШНІХ-І-ЗОВНІШНІХ-СТЕЙКГОЛДЕРІВ.pdf>

12. Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов, Алла Лукіячук, Тетяна Щипська. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 14 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/ПОЛОЖЕННЯ-ПРО-ПІДВИЩЕННЯ-КВАЛІФІКАЦІЇ-НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ-ТА-ПЕДАГОГІЧНИХ-ПРАЦІВНИКІВ-У-БІНПО.pdf>

13. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 7 листопада 2000 року, № 522 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 30 листопада 2012 року, № 1352). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00#Text>

14. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 р. «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://sqe.gov.ua/law/postanova-kabinetu-ministriv-ukrain-52/>

15. Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом (наказ МОН України від 17 лютого 2021 року № 216). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyametodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-profesijnoyi-profesijnotehnichnoyi-osviti-za-kompetentnishim-pidhodom>

16. Сидоренко В.В. Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти: ключові компетентності і ресурси: електронний курс. Київ, Україна: ДУ «НМЦ «Агроосвіта». 2020. 130 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734956/1/Професійний_розвиток_фахівців_в_умовах_формально_інтерактивна_версія.pdf

17. Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2025–2027 роки / Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 48 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2025/10/Стратегія-розвитку-БІНПО-на-2025-2027-pp.pdf>

18. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико – зорієнтований аспект : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2021. 16 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728477/1/ДИДАКТИКА_посібник.pdf

